

1991-yildan
chiqa boshlagan

2021-yil. 6-son

ISSN 2010-5584

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА
НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Я ПРЕПОДАВАНИЕ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

LANGUAGE AND LITERATURE TEACHING

SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL JOURNAL OF THE MINISTRY
OF PUBLIC EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

til_adabiyot@umail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@umail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@umail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@umail.uz www.tilvaadabiyot.uz til_adabiyot@umail.uz www.tilvaadabiyot.uz

ALEKSANDR SERGEYEVICH PUSHKIN TAVALLUDINING 222 YILLIGI

BULBUL VA GUL

*Bahor chog'ida xoli bog'da bir zulmatli tun erdi,
G'arib bulbul fig'on aylab, "Gulim, rahm aylagil", derdi.
Biroq ul gul quloq solmas edi faryod-u afg'ona,
Faqat orom olardi noladin to'lg'ona-to'lg'ona.*

Cho'lpon tarjimasi

*Seni hech sevmagan bir gul uchun, ey shoirim, sen ham
Yonarsan, o'rtanarsan, yod etarsan tinmayin bir dam.
Qo'y endi, behuda dod etma, ohing unga yetmaydi,
Qaraysan, yashnagan bir gul, faqat dodingga yetmaydi.*

Ushbu sonda

Metodik tavsiya

3-bet

Onlayn to'garak mashg'ulotlarni
tashkil etishda masofaviy didaktik
o'yinlarning afzalliklari

Dolzarb mavzu

6-bet

Prinsipning o'zbekchasi – tutum,
tamoyil emas!

Ilg'or pedagogik texnologiyalar

9-bet

Adabiyot darslarida o'quvchilarning
tahlil qila olish ko'nikmasini
shakllantirish

Tadqiqotlar

26-bet

Linguoculturological approach to
teaching a language

Методика: Опыт

65-bet

Развитие лингвистической
компетенции студентов-филологов при
изучении темы
«Ташкент – столица нашей Родины»

Литературоведение

84-bet

Музыка и ее роль в творчестве Гоголя

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2014-yil 19-dekabrda 0055-raqam bilan qayta ro'yxatga olingan.

2021-yil. 6-son.

Bosh muharrir

Bahodir JOVLIYEV

Tahrir hay'ati:

Sherzod SHERMATOV
Dilshod KENJAYEV
Qozoqboy YO'LDOSHEV
Nizomiddin MAHMUDOV
Nargiza RAHMONQULOVA
Yorqinjon ODILOV
Mamatqul JO'RAYEV
Nasirullo MIRKURBANOV
Jabbor ESHONQULOV
Valijon QODIROV
Baxtiyor DANIYAROV
Abdurahim NOSIROV
Tolib ENAZAROV
Rayshan JOMONOV
Zulqumir MIRZAYEVA
Nilufar NAMOZOVA
Lutfullo JO'RAYEV
(bosh muharrir o'rinbosari)

Sahifalovchilar:

Akmal FARMONOV
Gulnoza VALIYEVA

Nashr uchun mas'ullar:

Nilufar NAMOZOVA
Nigora URALOVA
Yuliya MUSURMANOVA

Tahririyat manzili:

100038, Toshkent shahri Matbuotchilar ko'chasi 32-uy.

Telefon: (98) 121-74-16,

(71) 233-03-10,

(71) 233-03-45,

(71) 233-03-67.

e-mail: til_adabiyot@umail.uz

veb-sayt: www.tilvaadabiyot.uz

Jurnaldan ko'chirib bosilgan maqolalar "Til va adabiyot ta'limi"dan olindi, deb izohlanishi shart.

Jurnaldan nashr etilgan maqolalarda mualliflarning tahririyat nuqtayi nazariga muvofiq kelmaydigan fikr-mulohazalari bosilishi mumkin.

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar tagriz qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.

Bosmaxonaga 2021.17.06 da topshirildi. Ofset usuli-da chop etildi. Qog'oz bichimi 60x84 1/8. Shartli bosma tabog'i 6,0. «Times» garnituri 10, 11 kegl. "PRESS-PRINT" bosmaxonasida chop etildi.

Manzil: Toshkent vil., Yuqori Chirechiq tum., Yik-ota, Qo'qat ko'chasi 50-uy. Buyurtma Adadi 4930 nusxa. Bahosi kelishilgan narsada.

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

УЗБЕКОБРАЗОВАНИЕ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРЫ

jurnali

1991-yildan chiqa boshlagan

TIL VA ADABIYOT

TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ
ЖУРНАЛ МИНИСТЕРСТВА
НАРОДНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

ПРЕПОДАВАНИЕ
ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

LANGUAGE AND LITERATURE

TEACHING | SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL JOURNAL OF THE MINISTRY
OF PUBLIC EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

MUNDARIJA

METODIK TAVSIYA

Dildora AZIMOVA. Adabiyotshunosligimiz faylasufi 90 yoshda!	2
Dildor NURMUHAMEDOVA. Onlayn to'garak mashg'ulotlarni tashkil etishda masofaviy didaktik o'yinlarning afzalliklari	3
Konisbay YUSUPOV. Akademik litseylarda qoraqalpoq adabiyoti bo'yicha darsdan tashqari mashg'ulotlar	5

DOLZARB MAVZU

Baxtiyor DANIYAROV. Prinsipling o'zbekchasi - tutum, tamoyil emas!	6
--	---

ILG'OR PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

Shahnoza SHARIPOVA. Adabiyot darslarida o'quvchilarning tahlil qila olish ko'nikmasini shakllantirish	9
Umida MADAMINOVA. Effective assessment techniques for online teaching	10

TADQIQOTLAR

Feruza TAIROVA. Tilshunoslikda kommunikativ-pragmatik vaziyat	12
Amirulla ABDULLAYEV. Harakat tarzi ma'nosini ifodalovchi leksemalarning leksikografik talqini	13
Dildora TO'RAYEVA. O'zbek tilidagi shaxsiy yozishmalarda noadabiy fonetik unsurlarning lingvistik ekspertizasi	17
Nigora ADIZOVA. Qiziqmachoqlarda yangi, oqsoqol, buva va mifologik obrazlarning qo'llanilishi	19
Ma'rifat SHUKUROVA, Ra'no YULDASHEVA. O'qituvchilar kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	21
Kamila XASANOVA. Ilmiy olamda lingvomadaniyatshtunoslikning o'rni	23
Nomoz QOBILOV. Tagma'no - semantik ma'no ifodalovchi vosita sifatida	24
Gulchehra KHAZRATOVA. Linguoculturological approach to teaching a language	26
Faxriniso LUTFILLOYEVA. Yapon tili iyerogliflarini mnemotexnika asosida onlayn o'qitish usuli	28

TAHLIL

Xolmu'min FAYZULLAYEV. Adabiyotda inson va tabiat muammosi: tadrij, sintez, takomil	30
Ayimxan ESHNIYAZOVA. Ijodkor badiiy-estetik konsepsiyasida adabiy ta'sir masalasi	34

TARJIMASHUNOSLIK

Abdurasul BULTAKOV, Shuhrat TASHPULATOV. Nemis va o'zbek tilarida satira, hajviya va yumorning lingvomadaniy xususiyatlari	35
Barno BO'RONOVA. Badiiy tarjima nom tushunchasidagi anqlik mezon	37
Muqaddas OQMAMATOVA. Lirik matn va milliy-madaniy frazeologizm	38
Nigina KODIROVA. Linguocultural aspects of colour simile translation	40

KICHIK TADQIQOTLAR

Safo MATJON, Inobat MADRAHIMOVA. Normurod Norqobilovning animistik asarlarida milliylik	42
Baxtiyor XOLMUKAMEDOV. Leksemalashuv hodisasi - o'zbek tilining boyib borishidagi asosiy omillardan biri	43
Mahbuba ISMONALIYEVA. Polvon obrazi vositasida xalqona tasvirlar va ma'naviy qadriyatlar ifodasi	44
Surayyo MUQIMOVA. Iskandar devori - muhofaza devori	46
Tursingul OTAROVA. Teneibay Sarsenbayevning badiiy so'z qo'llash mahorati	47
Muyassar IBROHIMOVA. Gadoly ijodida dunyo obrazi talqini	49
Navruz MADALOV. Using types of non-traditional lectures to improve language skills in adult students	50
Dilshod KURSANDOV. Poetik g'oya va shoir ideali	51
Nilufar KADIROVA. Kitobxon javobi - o'quvchi faolligining muhim omili	53
Boburjon BOYMATOV. Kinoqissa - adabiyot farzandi	55
Sharofiddin JALILOV. "Devoni Jaliliy"ning matn xususiyatlari	57
Davronbek QURBONOV. Chegaralangan qatlam so'zlarining lingvomadaniy va lingvopoetik xususiyatlari	58
Abdurayim TURSUNOV. Baxshichilik san'ati fidoyisi	59
Khilola BAKIROVA. The role of foreign language of specialty in the development of professional competence of the future ESP specialist	61

QO'SHIMCHA MATERIAL

Shakhlo BOTIROVA. The principle of social partnership in teaching an innovative cluster of teacher education	62
Nigora SHARIPOVA. "Hayrat ul-abror" hikoyatlarining doston kompozitsiyasida tutgan o'rni	64

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining Filologiya va Pedagogika fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

Safo MATJON,
pedagogika fanlari doktori, professor;
Inobat MADRAHIMOVA,
Chirchiq davlat pedagogika instituti magistranti

NORMUROD NORQOBILOVNING ANIMISTIK ASARLARIDA MILLIYLIK

Normurod Norqobilov butun ijodi davomida inson va tabiat munosabatlarini, xususan, hayvonot va nabot olamining sirli-sehrli dunyosini kitobxonning bir qarashda faromush tuyg'ulariga turtki beruvchi ruhshunos sifatida o'zi ko'z ochgan dunyoni anglashga ishtiyoqi baland o'smirlarning har narsaga qiziquvchan nigohi orqali tasvir markaziga qo'yishi bilan ajralib turadi. Kichik kitobxon qalbiga, birinchi navbatda, uning hissiy kechinmalari vositasida kirib borilishini nazarda tutgan yozuvchi "Ovul oralagan bo'ri" nomli qissalardan tashkil topgan to'plamidagi tanishtiruv xati (annotatsiya) da bu boradagi o'z qarashlari xususida quyidagilarni qayd etadi: "Agarda insonda tuyg'u bo'lmasa, quyosh haroratsiz, tabiat rangsiz, tiriklik esa ruhsizlik kasb etadi. Ruhsizlik esa kishi tabiatini zanglatadi. Zanglagan ko'ngil illatga moyil bo'ladi. U dunyoga nafs ko'zi bilan qaraydi, oddiy insoniy munosabatlarda riyokorlik yo'lini tutarkan, hamisha jaholatdan oziqlanadi".

Bizningcha, adib nafaqat "Ovul oralagan bo'ri" turkum qissalarida, balki katta-kichik barcha asarlarida ham mazkur mulohazalari asosida qalam suradi. Buning sababi ijodkorning dunyoga kelib ko'z ochgan ilk damlaridan boshlab ona zaminga mehr-muhabbat qo'yganidan bo'lsa ajab emas.

Normurod Norqobilov tabiatni shunchaki tasvirlamaydi, balki har bir maysa-giyoh, dov-daraxt, jonivorni ko'pdan kuzatib yurgandek, o'zining eng yaqin tanishidek, mehr tuyg'usi bilan qalamga oladi. Ularga bo'lgan iliq munosabatini "Qoraquyun", "Qo'shnilar", "Quyosh tutilgan kun", "Bo'ron qopgan kun", "Paxmoq", "Tog'-u toshlarda", "Dashtda", "Tog' odami" va hokazo asarlari sarlavhasigacha chiqaradi. Shuning uchun ham yozuvchi asarlarini mutolaa qilganimizda dasht-u dalalar, tog'-u toshlarning jozibali seyrini his qilamiz, o't-o'lanlarning hidini sezamiz, turli jonivorlar bilan beixtiyor muloqotga kirishamiz. Uning asarlarida ko'rib, bilib yurganimiz – xoh yovvoyi, xoh uy hayvonlari yoxud turli-tuman jonivorlar bo'lsin, ular timsolida shu paytgacha e'tibor bermagan, balki bilmagan xislatlaridan xabar topamiz. E'tiborlisi shundaki, Normurod Norqobilov qalamiga mansub asarlardagi jonzotlar ularning jahon adabiyotida uchraydigan jinsdoshlaridan tasvirning milliyligiga ko'ra farq qiladi. Bu ulardagi ona zamin va undagi jonzotlarga bolaligidan mehr qo'ygani tufayli bo'lsa ajab emas. Adib asarlaridagi "Yovqur" ("Ajal chorlagan kun"), Bo'ynoq, Qoramanglay ("Dasht-u dalalarda"), Oqquyruq ("Adadsiz azob"), Oqyol, Cho'ngkalla, Uzuntumshuq ("Ovul oralagan bo'ri") kabi jonivorlar timsolida ayni holat ko'zga yorqin tashlanib turadi. Qizilqiya deb ataluvchi tog' darasida besh yildan beri yashab kelayotgan, qishloq ahli yarim chin, yarim hazil tarzda "qo'shnilar"

deb ataydigan bir juft bo'ri haqidagi "Qo'shnilar" hikoyasi shu jihatdan e'tiborni tortadi. "Qo'shnilar"ning qishloq ahliga zarracha zarari tegmaydi. Shuning uchun ham hech kim ularga ola qaramaydi.

Hikoya qahramonlaridan Ko'kan azaldan hayvonot olamiga befarq emas. Ammo uning boshqa jonzotlarga bo'lgani kabi "qo'shni" bo'lib yashayotgan bo'rilar mehri, qiziqishi qishloqqa boshqa bo'rilar hujum qilgandan keyin yana-da oshadi.

Yozuvchi asarlarini mutolaa qilar ekansiz, jonivorlarning hayot tarzini astoydil o'rgangan ijodkorgina ularning ruhiyati ichiga ham kirib borishiga amin bo'lasiz.

Tog'ay Murod Ernest Seton-Tompsonning "Yovvoyi yo'rg'a" nomli kitobiga yozgan so'zboshida adibning badiiy mahorati xususida so'z yuritir ekan, uning o'z asarlarida tabiatni "ziyrak animalist rassom, sinchi adib" sifatida tasvir markaziga qo'yishiga alohida e'tibor qaratgan edi. Bizningcha, bu fikrda N.Norqobilov ijodiga ham nisbat berilsa xato bo'lmaydi.

Yozuvchining talay asarlari sujetida bo'rilar timsoli muhim o'rin tutadi. Ammo ularning hech qaysisi ijodkorning o'z oldiga qo'ygan maqsad va vazifasidan kelib chiqqan holda bir-birini takrorlamaydi. Binobarin, "Qo'shnilar" hikoyasining qahramonlari insonlarga bo'lgan vafodorligi-yu, sadoqati bilan hayratlanarli bo'lsa, "Paxmoq" qissasi qahramoni o'z dushmaniga shafqatsizligi bilan ajralib turadi.

"Paxmoq" qissasida muallif ayiqlar xarakterini ochishga ruhiy-psixologik jihatdan yondashgani bois qahramonlarning fe'l-atvori, xatti-harakati, o'zini tutishi zarracha shubha tug'dirmaydi, aksincha, ishonch va qiziqish uyg'otadi. Aslida parranda-yu darrandalarni otib kun ko'rib yurgan toshloqsoylik Panji sayoq "Paxmoq" laqabli ayiqni ovlashga qaror qiladi. Onasidan erta ayrilgan Paxmoq har safar uxlashidan oldin onasini sog'inib g'ingshib-g'ingshib qo'yadi. Hayot uni kichkinaligidanoq yashash uchun kurashishga o'rgatadi. Oxir-oqibat u hayotga muhabbati tufayli o'zini himoya qilgan holda o'zi uchun ajal timsoli bo'lgan Panji sayoqni mahv etadi.

Qizig'i shundaki, aynan shu nuqtada yozuvchi insonlar bilan hayvonlar ruhiyatidagi mushtarak jihatlariga e'tibor qaratadi. Kitobxon asar bilan tanishar ekan, uning sujetida Panji sayoqning ham, Paxmoqning ham taqdiriga oid chizgilar bekorga kiritilmaganining guvohi bo'ladi. Har ikkalasining qismati bir-biriga yaqin. Ayni shu yaqinlik kitobxon qiziqishini o'ziga jalb etadi. Qissa qahramonlarining har ikkalasi ham mehr ko'rmay katta bo'ladi: ovchi bir ko'rishda qo'shni qishloqlik juvonni yoqtirib qoladi, Paxmoqda ham xuddi shunday holat. Qahramonlar ruhiyatidagi bunday yaqinlik aslida mu-

allifning ham ayni muddaosi bo'lib, hayotning yozilgan qonuniyatlari xususida o'ylab ko'rishga e'tibor qaratadi.

Inson va hayvonning tabiiy sezimlaridagi bunday uyg'unlik tasviri adibning, ona tabiat va undagi jonzorlar hayotini shunchaki o'rganmasdan uning ichiga chuqur kirib borganidan dalolat beradi.

Zero, "Tabiat qo'ynida erkin yurgan biror parranda, hasharot, kemiruvchi yoki jonivor sabr-bardosh, mato-

nat, muhabbat va tabiiy qiziqish bilan kuzatilmas ekan, u haqidagi asar to'laqonli chiqmaydi. Ularning qiyofasi, anatomik tuzilishi, instinktga asoslanuvchi harakati, psixologik holatlari sun'iy, to'qima tasvirni qabul qilmaydi". Ona tabiat kuychisi Normurod Norqobilov butun ijodi davomida ana shu qarashlarga amal qilib kelishi bois milliy animalistikaning yorqin namunalarini yarata olgan ijodkordir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Norqobilov N. Ovul oralagan bo'ri. – Toshkent: Sharq, 2005.
2. Fayzullayev X. "Dasht-u dalalarda" romanida naturalistik tasvir qirralari // "Tafakkur ziyosi" ilmiy uslubiy jurnali, 2020-yil, 4-son. 131-bet.
3. Norqobilov N. Dasht-u dalalarda. – Toshkent: O'zbekiston, 2009.

Baxtiyor XOLMUXAMEDOV,

Samarqand davlat universiteti o'qituvchisi

LEKSEMALASHUV HODISASI – O'ZBEK TILINING BOYIB BORISHIDAGI ASOSIY OMILLARDAN BIRI

Leksemalashuv deganda birikma shaklidagi til birliklarining shakli-ma'noviy yaxlit bitta lug'aviy birlikka aylanish jarayoni tushuniladi. Aksar lisoniy hodisalardan farqli o'laroq, leksemalashuv hodisasi nutqiy hodisadir. Chunki sintaktik birliklarning lug'aviy birlikka aylanish jarayoni – umumqo'llanishdagi birlikka o'tishi nutq bilan bog'liq. Sintaktik birliklar muayyan narsa-hodisa, belgi-xususiyat va harakat-holatning nomi sifatida aynan nutqda barqarorlashadi. Agar umumqo'llanish jarayonidan o'tmasa, hech qanday erkin birikma leksik birlikka aylanmaydi. Leksemalashuv jarayoniga aynan erkin birikmalarning tortilishi ham mazkur hodisaning nutqiy ekanligini asoslaydi. Leksemalashuvdan ma'lum muddat vaqt o'tishi bilan tilda aks jarayon ham yuz beradi, ya'ni nutq hodisasi til hodisasiga aylanib, leksemalashish tufayli paydo bo'lgan so'z va iboralar milliy til doirasida turg'unlashadi va me'yorlashadi: *tentakqush, tepakal, tog'olcha, tokqaychi* kabi.

Demak, leksemalashuv tufayli til materialining nutqdagi yangi imkoniyatlari ochilaveradi. Dastlab, lisoniy va nolisoniy tamoyillarga muvofiq keladigan sintaktik tuzilmalar, uning negizida esa yangi leksemalar paydo bo'ladi. Sintaktik birliklarning leksik birliklarga aylanishi bilan bog'liq holatda yuzaga kelgan yangi til birliklari esa tilning boyishi, uzluksiz rivojlanishi, ifoda imkoniyatlarining kengayishiga olib keladi. Har bir tilga xos ayni universal jarayon leksemalashuv hodisasini faqat diaxronik jihatdan o'rganish lozim, degan qarashning yetarli asosga ega emasligini ko'rsatadi. Zotan, leksemalashuv mahsuli bo'lgan birliklar muayyan til lug'at tarkibini boyitishi uning sinxron holatida kuzatiladi, sinxron planda belgilanadi.

Leksemalashuv hodisasining yangi ma'nolar shakllanishiga sabab bo'lishi uning sof lingvistik xususiyati, lisoniy vazifasi bo'lsa, uning nutqiy jarayonda fikrni ix-

cham holda ifodalash uchun xizmat qilishi ijtimoiy vazifasi hisoblanadi. Buni Kim In Te quyidagicha asoslashga harakat qiladi: *Belbog'* so'zi yasalmaganda ushbu predmetni nomlash uchun *belga bog'lanadigan bog'ich/ bog'lama; vatangado* o'rnida *vatanidan ayrilgan kimsa; guldasta* o'rnida *gullarning to'plami/bog'lami, ko'zoynak* o'rnida *ko'zga taqiladigan oynak* tarzidagi birikmalarni qo'llashga to'g'ri kelishi mumkin edi¹. Ko'rinadiki, bu ifoda mazmuni nuqtayi nazaridan ham, ifoda shakli nuqtayi nazaridan ham anchagina g'alizdir.

Leksemalashuv jarayonining paydo bo'lishi tarixiy zaruriyat bo'lib, uning yuz berishi tilning amaldagi qonuniyatlariga to'la mos keladi. Bu mos kelish deganda biz fikrni yangicha tarzda ifoda etish usullarini hamda nutq jarayonidagi ixchamlik va qisqalikka intilishni nazarda tutamiz.

Leksemalashuv nutqiy jarayon bilan bog'liq ekan, bu jarayonda yangi til birliklarining (bunda yangi ma'no anglatuvchi so'zlar – neologizmlar nazarda tutiladi) vujudga kelishida uning yaratuvchisi bo'lgan insonni ham e'tibordan tashqarida qoldirib bo'lmaydi. Bu jarayonda uning individualligi va yaratuvchanligi sezilib turadi va birikma bir qator bosqichlarni bosib o'tadi. Dastlab, u me'yorlashuv jarayonini boshidan kechirishi lozim. Muomalaga kiritilgan birlik bilan til iste'molchilari tanishadi. Uning ma'nosini anglashga intiladi, talaffuz tomoniga ham diqqat qilinadi. Boshqacha aytganda, ijtimoiylashish jarayonidan o'tiladi. Shundan so'ng u ommalashadi, me'yorlashadi, til sohiblari tomonidan e'tirof etiladi va lug'at tarkibidan joy oladi. Keng ma'noda navbatdagi bosqich hisoblangan ana shu jarayonni ham leksemalashuv bilan bog'liq deyish mumkin.

Bu jarayonning faol ishtirokchilari milliy til himoyachilari va targ'ibotchilari, millatning ilg'or vakillari – ijodkor